

Управління державним майном

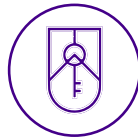
№3

грудень 2024

Доходи державного бюджету від розпорядження держмайном

**555,1**
млн грн

доходів надійшло до
держбюджету від
реалізації та управління
держактивами у листопаді
2024 року

**224,9**
млн грн

від приватизації
(ФДМУ)

**320,2**
млн грн

від управління
арештованими
активами (АРМА)

Доходи державного бюджету від розпорядження державним майном отримані в 2024 році згідно з Prozorro.Продажі

Велика приватизація	6,5 млрд грн
Мала приватизація	4 млрд грн
Реалізація активів у процедурі банкрутства	2,6 млрд грн
Земельні торги	2,1 млрд грн
Спецдозволи на користування надрами	1,6 млрд грн
Оренда державного та комунального майна	51 млн грн
Інші типи аукціонів	2,85 млрд грн
Загальний дохід від аукціонів усіх типів	19. 7 млрд грн

Топ-3 найбільших продажів в рамках Великої приватизації у 2024 році:

- 1 [Державний пакет акцій 100% статутного капіталу “Об’єднана гірничо-хімічна компанія”](#) – 3,9 млрд грн (переможець ТОВ “Цемін Україна”);
- 2 [Єдиний майновий комплекс ДП “Готель Україна”](#) - 2,5 млрд грн (переможець ТОВ “Ола Файн”);
- 3 [Державна частка 100% статутного капіталу ТОВ “АЕРОК”](#) - 1,8 млрд грн (переможець ТОВ “Геоінвест Україна”).

Інші ключові цифри щодо онлайн-аукціонів в системі Прозорро.Продажі за 2024 рік

- 24 тис. успішних торгів в системі;
- Вартість публічних активів у середньому зростала в понад 1.5 раза під час аукціонів;
- Рекордна кількість учасників аукціонів – майже 30 тис. учасників, та організаторів аукціонів – майже 3,8 тис.



Коментар експерта

Олег Поліщук

експерт у питаннях корпоративного управління та управління держмайном, запобіганні та протидії корупції та публічних закупівлях

Результати аукціонів демонструють стійке зростання за ключовими показниками. Це ознака ефективності та прозорості процесу торгів. Успішний старт Великої приватизації та реалізація принципів нової Політики державної власності створюють передумови для збільшення обсягів торгів і доходів від управління держмайном у 2025 році.

Трекер реформ у сфері управління державними активами

Огляд реформ 2024 року та планів на 2025 рік.

2024 рік став знаковим для сфери управління державним майном в Україні. Ключові реформи, закладені в рамках програми Ukraine Facility та EFF від МВФ, не лише виконані, але й стали підґрунтям для системної і сучасної оптимізації державних активів. Нижче — основні досягнення року та плани на 2025 рік.

2024: Що зроблено	2025: Що очікується
2 кв. 2024 <i>Набув чинності <u>Закон про корпоративне управління держкомпаній</u></i>  Ukraine Facility від ЄС Закріплено повноваження наглядових рад за призначенням керівників та затвердженням стратегічних документів. Детальніше про реформу у <u>підкасті CES Ukraine “Що з економікою?”</u>.	1 кв. 2025 <i>Закон про реформування АРМА</i>  Ukraine Facility від ЄС Запроваджується прозорий конкурс на посаду голови, зовнішній аудит та більш чіткі процедури управління активами.
3 кв. 2024 <i>Затверджено <u>план реалізації Стратегії повернення активів</u></i>  Ukraine Facility від ЄС Відповідає рекомендаціям ЄС у Звіті про прогрес України у Пакеті розширення 2023 року.	1 кв. 2025 <i>Розмежування рахунків у держкомпаніях (Дорожня карта)</i>  Ukraine Facility від ЄС Визначає механізм поділу фінансів між спеціальними обов’язками (ПСО) та комерційною діяльністю у держваних компаніях, для того щоб уникнути перехресного субсидування.

2024: Що зроблено	2025: Що очікується
3 кв. 2024 <u>Проведено аналіз фінансових та квазі-фінансових витрат держкомпаній, що постраждали від війни</u>  Міжнародний валютний фонд Виконано як структурний маяк МВФ, деталі у відкритих джерелах відсутні.	3 кв. 2025 <u>Закріплення розмежування рахунків у держкомпаніях на законодавчому рівні</u>  Ukraine Facility від ЄС Внесення змін у законодавство для забезпечення прозорого фінансового управління
4 кв. 2024 <u>Ухвалено Політику державної власності</u>  Ukraine Facility  МВФ Оптимізація портфеля активів і підвищення ефективності управління на основі керівних принципів OECD. Огляд заходу можна прочитати у статті Володимира Ігоніна на Forbes.ua	3 кв. 2025 <u>Відновлення контролю за державною допомогою</u>  Ukraine Facility від ЄС Державна допомога компаніям для реалізації спецпослуг реєструватиметься та обліковуватиметься, а АМКУ отримає повноваження для моніторингу та регулювання державного фінансування.
4 кв. 2024 <u>Формування наглядової ради Укренерго</u>  Міжнародний валютний фонд Завершено формування ради, більшість членів – незалежні. Деталі щодо формування ради висвітлені у дайджесті SOE Weekly (9-14 грудня).	



Коментар експерта

Усі п'ять заходів щодо реформування сфери управління державними активами успішно виконані, що підтверджує отримання Україною міжнародної допомоги за програмою Ukraine Facility. Реформи заклали основу для ефективного управління активами на принципах OECD та створили умови для оптимізації портфеля державних активів і приватизації.

Очікується, що результати реформ 2024 року у межах програми EFF від МВФ будуть оцінені під час сьомого перегляду у березні 2025 року. Проблем із їх схваленням не прогнозується, однак можуть виникнути труднощі з отриманням наступного траншу через затримки в інших структурних маяках, таких як скасування “правок Лозового” та створення Вищого адмінсуду.

В свою чергу, у 2025 році очікується своєчасне впровадження комплексних реформ в рамках програми Ukraine Facility. Однак виклики можуть виникнути в частині реформування АРМА, де фактичний результат сильно залежатиме від того, який із законопроектів, що перебувають на розгляді у Верховній Раді, буде ухвалено. Детальніше про законодавчі ініціативи щодо АРМА дивіться у відповідному розділі дайджеста.

Кабінет Міністрів України затвердив тріаж державних підприємств

За інформацією ГО “Технології Прогресу” наприкінці грудня 2024 року Уряд ухвалив протокольне рішення, яким затвердив розподіл (сортування) державних суб’єктів господарювання за категоріями, передбаченими Політикою державної власності:

- 361 суб’єкт господарювання залишиться у державній власності;
- 201 суб’єкт господарювання, необхідні для забезпечення обороноздатності держави, залишаться в державній власності на період дії воєнного стану;
- 1775 суб’єктів господарювання будуть приватизовані чи ліквідовані;
- 38 суб’єктів господарювання будуть реорганізовані;
- 795 суб’єктів господарювання, які перебувають на тимчасово окупованих територіях чи територіях, де ведуться бойові дії, будуть передані в управління Фонду державного майна України.



Коментар експерта

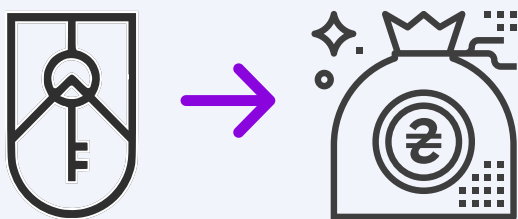
Попри проведення тріажу держпідприємств, що було також вимогою програми Ukraine Facility, виникають питання до прозорості та обґрунтованості критеріїв, за якими було розподілено підприємства.

Поряд з підприємствами критичної інфраструктури, які мають стратегічне значення для економіки, такі як “Енергоатом”, “Укргідроенерго”, “НАК Нафтогаз”, “Укрзалізниця” тощо, в список підприємств, які не будуть приватизовані потрапили ДП «Дніпровський державний цирк», ДП «Криворізькій державний цирк», ДП «Запорізький державний цирк».

Також не будуть приватизовані ВАТ «Тернопільобленерго», ПАТ «Запоріжжяобленерго», АТ «Хмельницькобленерго», АТ «Миколаївобленерго», АТ «Черкасиобленерго» тощо. Зазначені компанії

неодноразово виставлялись на приватизацію, але у 2021 році, з ініціативи діючого міністра енергетики України, Уряд виключив ці об'єкти з приватизації. Водночас приватизовані енерггорозподільчі компанії демонструють значно вищі результати діяльності.

Результат діяльності Фонду державного майна України (ФДМУ) у грудні 2024 року



222,9 млн грн

ФДМУ перерахував до бюджету у грудні

Динаміка надходжень до бюджету



9,9 млрд грн

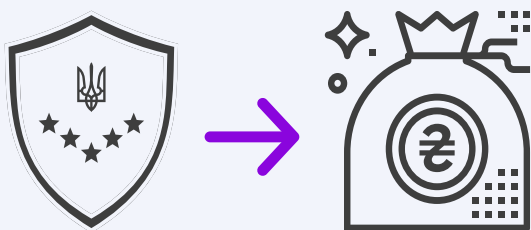
ФДМУ перерахував до державного бюджету за 12 місяців

Інші ключові показники діяльності ФДМУ за грудень 2024:

- 19 об'єктів приватизовані;
- 43 рішення про приватизацію об'єктів приватизації
- У рамках застосування санкцій проти громадян РФ (Аркадія та Ігоря Ротенбергів, Олександра Скоробогатыка та Олександра Пономаренка), які завдали суттєвої шкоди національній безпеці України, у дохід держави

стягнуто 21 актив, управління якими передано Фонду державного майна України. Серед них — право вимоги за кредитом, що стосується ТРЦ Ocean Plaza, із загальним боргом \$148 млн основного боргу та \$67,6 млн відсотків (сумарно \$215,6 млн), що розблоковує його приватизацію. Реалізація активів запланована на IV квартал 2025 року.

Результати діяльності Агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА) у грудні 2024 року



330,2 млн грн

АРМА перерахувало до бюджету у грудні

Динаміка надходжень до бюджету



Інші ключові показники діяльності АРМА за грудень

- 18 оголошень з пошуку управителів на арештовані активи (рухоме і нерухоме майно, корпоративні права) у кількості більше 1000 об'єктів
- 13 рішень судів про передачу в управління арештованих активів
- 22 аукціони на Prozorro.Продажі з реалізації активів



2,5 млрд грн

АРМА перерахував до бюджету за 12 місяців



1,7 млрд грн

надходження від управителів арештованих активів

796 млн грн

дохід від вкладень у військові облігації

176 млн грн

відсотки з депозитних рахунків

326 млн грн

продаж арештованого майна та митні платежі



Коментар експерта

В грудні АРМА отримала 176,2 млн. грн. відсотків від коштів, розміщених на депозитному рахунку.

Це єдиний платіж такого типу, який відбувся протягом 2024 року, і який становить близько 7% від загальної суми перерахованих АРМА коштів до державного бюджету у 2024 році.

*Однак вкладання арештованих коштів у військові облігації є більш вигідним фінансовим інструментом. У 2024 році ставка по доларових військових облігаціях сягала **4,6% річних**, а дохід нараховувався щомісяця. Завдяки цим інструментам, **АРМА перерахувала до державного бюджету 797,15 млн грн** доходу від управління арештованими коштами, вкладеними у військові облігації в національній та іноземній валюті.*

Згідно з чинним законодавством, АРМА має право вкладати у військові облігації не більше 80% коштів, розміщених на депозитних рахунках. Для збільшення доходів до державного бюджету від управління арештованими коштами доцільно переглянути це обмеження, дозволивши вкладати більший відсоток у військові облігації. Це підвищить ефективність використання коштів без значного збільшення ризиків.

Рахункова Палата України провела аудит діяльності АРМА

Рахункова палата [завершила аудит](#) використання коштів держбюджету та управління активами АРМА за 2022 – I півріччя 2024 року.

Відзначено наступні позитивні зміни:

- ✓ Оновлено облікову політику АРМА
- ✓ Доопрацьовано систему менеджменту активів, що сприяло автоматизації процесів управління.

Виявлені проблеми:

- Недосконалість механізму відбору управителів і оцінювачів конфіскованих активів.
- Недоліки у внутрішніх регламентах моніторингу та контролю.
- Неврегульованість взаємовідносин між АРМА та органами прокуратури і досудового розслідування під час передачі активів.
- Відсутність ефективних інструментів для збереження чи збільшення економічної вартості активів.

Одним з ключових висновків результату аудиту є те, що діяльність АРМА в управлінні активами ускладнюється через законодавчі та процедурні прогалини, які потребують нагального вирішення.

Додатково, можна ознайомитися з позицією [Transparency International Ukraine](#) щодо результатів аудиту.



Коментар експерта

Згідно з програмою «Ukraine Facility» в I кварталі 2025 Україна зобов'язана прийняти Закон про реформування АРМА.

Наразі У Верховній Раді України зареєстровано три законопроекти про реформування АРМА:

1. Законопроект [№12374](#) – внесений Кабінетом Міністрів;

2. Законопроект [№12374-1](#) – внесений народними депутатами Олександром Ткаченком, Валерієм Стернійчуком (обидва з ПП “Слуга Народу”) та Антоніною Славицькою (ПП “Опозиційна платформа – за життя”).

3. Законопроект [№12374-2](#) – внесений народними депутатами Олексієм Мовчаном, Анастасією Радіною (обоє з ПП “Слуга Народу”), Ярославом Железняком (ПП “Голос”) та ін. Урядовий законопроект спрямований на:

- вдосконалення процедури призначення голови АРМА (проведення незалежного конкурса);
- запровадження зовнішнього аудиту діяльності і проведення незалежної оцінки ефективності;
- підсилення ролі громадського контролю та розбудову системи внутрішнього контролю.
- Модель управління залишатиметься незмінною, але передбачається зменшення порогу для продажу активів: якщо витрати на їх утримання перевищують 30% вартості протягом року (замість нинішніх 50%).

Альтернативні законопроекти 12374-1 та 12374-2 пропонують схожі зміни, однак саме Законопроект 12374-2 (внесений Олексієм Мовчаном, Анастасією Радіною, Ярославом Железняком та ін.) виглядає більш комплексним та містить додаткові положення:

- Запровадження функції розшуку активів у відповідь на запит центральних органів виконавчої влади;
- Розширення фінансування через спеціальний фонд (15% доходів від управління активами) та міжнародну технічну допомогу;
- Регламентація процедури експертизи культурних цінностей;
- Диференціація активів на складні (корпоративні права, майнові комплекси, активи юросіб) та прості (інші активи);
- Введення арбітражних керуючих для управління складними активами та приватних виконавців для простих активів;

- Автоматизація системи визначення управителів активами;
- Впорядкування співпраці АРМА з іншими державними органами.

Інші новини зі сфери

Заборона реалізації майна медведчука та марченко: кейс конфлікту процедур

25 грудня Вищий антикорупційний суд (ВАКС) задовольнив заяву Міністерства юстиції України та заборонив АРМА реалізовувати рухоме і нерухоме майно, що прямо чи опосередковано належить віктору медведчуку та оксані марченко. Заборона накладена в рамках позову Мін'юсту про застосування санкцій до зазначених осіб. Ухвала набирає чинності негайно, але може бути оскаржена.

23 січня 2025 року [Олена Дума, Голова АРМА, повідомила у своєму телеграм-каналі](#), що Апеляційна палата ВАКС надала АРМА право оскарження та подальшого розгляду справи у Верховному Суді.



Коментар експерта

В грудні АРМА отримала 176,2 млн. грн. відсотків від коштів, розміщених на депозитному рахунку.

1. Пріоритет санкційного стягнення

У травні 2023 року Верховна Рада внесла зміни до санкційного законодавства, які встановлюють пріоритет санкцій перед іншими процедурами. Зокрема Закон передбачає

- Передачу санкційного майна до Фонду державного майна України (ФДМУ) після набрання чинності рішенням суду.
- Зняття всіх інших арештів чи обмежень щодо цього майна.

2. Конфлікт із кримінальною процедурою

- У кримінальних провадженнях суди також арештовують майно і передають його в управління АРМА.

- АРМА, отримавши такі активи, розпочинає їх реалізацію, що вже сталося у випадку з майном Медведчука.

3. Поточна ситуація

- Майно Медведчука було арештоване в рамках кількох кримінальних проваджень і передане в управління АРМА, яке вже реалізувало частину активів у 2024 році.
- На кінець 2024 року АРМА перерахувало до державного бюджету 10,8 млн грн, отриманих від продажу колекції годинників, автомобілів, картин і моторолерів "баггі".

4. Проблема забезпечення позову

- Заява Мін'юсту про забезпечення позову була подана запізно: значна частина майна вже була реалізована. Тому заборона стосується лише активів, які залишилися в управлінні АРМА.

5. Що далі?

- Після набуття чинності рішенням суду про застосування санкцій, решта майна медведчука буде передана ФДМУ для реалізації. Проте конфлікт процедур підкреслює необхідність чіткого врегулювання механізмів взаємодії між АРМА, Мін'юстом та іншими органами.

Ситуація з майном медведчука вказує на недоліки координації між санкційною та кримінальною процедурами. Чіткіший розподіл повноважень і своєчасне реагування дозволили б уникнути дублювання функцій державних органів і спірних рішень. Це підкреслює необхідність удосконалення законодавства для забезпечення ефективного управління та реалізації активів, зокрема прийняття закону про реформування АРМА у 1 кварталі 2025 року у належній редакції.

Приватизація ТОВ «Мотордеталь-Конотоп»: деталі та перспективи

Фонд державного майна України оголосив дату приватизації ТОВ «Мотордеталь-Конотоп». Державна частка у розмірі 100% статутного капіталу [буде реалізована](#) на аукціоні через платформу Prozorro.Продажі.

- 13 грудня 2024 року Уряд затвердив умови проведення аукціону, встановивши стартову ціну об'єкта на рівні 278,5 млн грн.
- Аукціон запланований на 12 березня 2025 року.

Довідково. «Мотордеталь-Конотоп» — один із найбільших заводів Європи, що спеціалізується на виробництві комплектуючих для двигунів внутрішнього згоряння.



Коментар експерта

До серпня 2023 року підприємство належало сенатору ради федерації рф сергію калашникову через мережу юридичних компаній. 10 серпня 2023 року Вищий антикорупційний суд ухвалив рішення про конфіскацію 100% частки статутного капіталу на користь держави. Отримані від продажу кошти буде спрямовано до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Кошти конфісковані у зрадників поповнюють Фонд ліквідації наслідків збройної агресії

У грудні Фонд державного майна перерахував до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії ще 6 млн грн, конфіскованих у Дмитра Табачника.

- 10 квітня 2024 року Вищий антикорупційний суд задовольнив позов Міністерства юстиції про застосування санкцій до дмитра табачника.
- У дохід держави стягнули: 5 земельних ділянок, ½ будинку, житловий будинок, грошові кошти.

Конфісковані активи колишніх представників режиму продовжують працювати на відновлення України, спрямовуючи кошти на ліквідацію наслідків російської агресії.

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест



[Архів дайджестів](#)